

ΟΙ ΒΡΥΚΟΛΑΚΕΣ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΟΣ.

Κατὰ τὴν χιλιετὴ περίπου κυοφορίαν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, ἣν ὀνομάζομεν μεσαιῶνα, αἱ ἀνεξήγητοι τῆς φύσεως λειτουργίαι, τὰ καὶ σήμερον ἀκόμη σκοτεινὰ φαινόμενα τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρευστοῦ καὶ τοῦ μαγνήτου, πρὸ πάντων δὲ, τὰ ἔνεκα τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μοναστικῆς ἀργίας ἐπιπολάζοντα νοσήματα τῶν νεύρων καὶ τοῦ ἐγκεφάλου ἐπλήθυναν παρὰ τοῖς τότε ἀνθρώποις τὴν ὑπὸ ποικίλα ὀνόματα ἐπιφοίτησιν παντοίων δῆθεν ὑπερφυσικῶν ὄντων. Τὰ ἀόριστα σχήματα, ἅτινα τὸ βλέμμα τοῦ ἐκστατικοῦ ἐδίωκε μεταξὺ τῶν νεφῶν, ὀνομάσθησαν συλφίδες, οἱ ἐκ τῆς φλογὸς ἀναπηδῶντες σπινθῆρες, ἢ αἱ ὑπεράνω τοῦ ἔλους πλανώμεναι λάμπεισ σαλαμάνδραι, αἱ ἀναθυμιάσεις τῶν πεδιάδων μετὰ τὴν βροχὴν Χθουοδαίμονες (gnomes) καὶ οὕτω καθεξῆς. Ταῦτα ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κληροδοτήματα τῆς πρὶν πολυθείας, χαρίεντα πλάσματα τῆς ἠβώσης τῶν ἀρχαίων φαντασίας, ἅτινα ἠσπάζετο μειδιῶν καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης, ἀνάξιον νομίζων φιλοσόφου νὰ πολεμήσῃ αὐτὰ διὰ σχολαστικῆς τινος καὶ ἀγροίκου, ὡς ἔλεγε, σοφίας(α).

(α) Πλάτ. Φαίδρ. ἐκδ. 'Ρουνκέν. τόμ. η'. σελ. 5.

ἤττον ἐπικεικίς τοῦ Ἑλληνος φιλοσόφου πρὸς τὰς δημώδεις προλήψεις. Τὰς ἀδῶας τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως προσωποποιήσεις μετεμόρφωσαν εἰς πραγματικούς κερατοφόρους δαίμονας· τοὺς δὲ κατεχομένους δῆθεν ὑπ' αὐτῶν κατεδίωξαν δι' ἀναθεμάτων, πυρὸς καὶ σιδήρου. Ἡ ἀγρία αὕτη καταδρομὴ ἔδωκε πλείονα ὑπόστασιν εἰς τὰ ὀνειράτα ταῦτα· τὰ δὲ χειροῆθη τῶν ἀρχαίων φαντάσματα, προικισθέντα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας δι' ἀγνώστου πρότερον πρὸς τὸ κακοποιεῖν δυνάμεως, ἐπέχυσαν τὴν κατήφειαν καὶ τὸν τρόμον ἐφ' ὅλον τὸν μεσαιῶνα. Ὁ ὀρθὸς λόγος εἶχε τότε κατακλιθεῖ, ἢ κριτικῶς ἐκοιμάτο ὑπνον βαθύν· τῆς δὲ ἐπιστήμης ἡ γλῶσσα ἦτο μέχρι ρίζης ἀποκεκομμένη. Παράδοξός τις σύγχυσις τῶν διανοητικῶν δυνάμεων καὶ διηνεκῆς τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἐρεθισμὸς καθίστων τοὺς τότε ἀνθρώπους δειλοὺς, ἀνησύχους καὶ εὐπίστους ὡς παιδιά. Ἀλλὰ καὶ οἱ νεκροὶ αὐτοί, καταληφθέντες ὑπὸ τῆς ἐπιδημικῆς ταύτης ἀνησυχίας δὲν ἠδύναντο νὰ ἡσυχάσωσιν ἐν τῷ τάφῳ· παράπονα καὶ στεναγμοὶ ἀντήχουν τὴν νύκτα ἐν τοῖς κοιμητηρίοις· τὰς δὲ νεκρικὰς σινδόνας ἐκηλίδονον πολλάκις θερμοῦ αἵματος σταγόνες. Οὐδεὶς ἐστοχάσθη τότε ν' ἀποδώσῃ τὰ φαινόμενα ταῦτα εἰς προώρους ἐνταφιάσεις νεκροφανῶν· ἀλλ' εἰς τὸν φόβον τῶν δαιμόνων προσετέθη καὶ ὁ τρόμος τῶν βρυκολάκων.

Τὴν τελευταίαν ταύτην δεισιδαιμονίαν συγγραφεῖς τινες ἀντὶ ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὴν ἀμάθειαν τῶν τότε ἀνθρώπων, ὑποθαλλομένην ὑπὸ τῆς ἀπληστίας τοῦ κλήρου, ἀπέδωκαν εἰς αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ, τὸ διδάσκον τὴν καὶ πέρα τοῦ τάφου παράτασιν τῆς ζωῆς. Ἀλλ' ἡ μομφὴ αὕτη εἰς τοιοῦτον σφενδοιζομένη ὕψος πίπτει ἀφ' ἑαυτῆς. Τὸ δόγμα τῆς ἀθανασίας ἦτο προγενέστερον τοῦ χριστιανισμοῦ· τὰ δὲ

φάσματα, ἢ νεκρομαντεία καὶ τῶν ψυχῶν αἱ δραπετεύσεις, καὶ παρὰ τοῖς λαοῖς τῆς Ἀνατολῆς καὶ παρ' Ἑλλησι καὶ ἐν τῇ Σκαδιναυϊκῇ μυθολογίᾳ ἀπαντῶνται. Τὰς δεισιδαιμονίας ὅμως ταύτας οὐ μόνον δὲν ὑποστηρίζει, ἀλλὰ καὶ διὰ σαφῶν χωρίων φαίνεται ἀποδοκιμάζον τὸ Εὐαγγέλιον. Οὕτως ὁ Ἅγ. Λουκᾶς παριστᾷ τὸν Ἀβραάμ λέγοντα τῷ κακῷ πλουσίῳ, ὅστις ἐζήτει τὴν ἀποστολὴν τοῦ νεκροῦ Λαζάρου εἰς τὸν κόσμον πρὸς ἀποτροπὴν τῶν πέντε ἀδελφῶν του ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπωλείας,

“Ἐπὶ πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἐντεῦθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν(α).

Ὅπερ σημαίνει, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, ὅτι ἕκαστος νεκρὸς πρέπει νὰ μένη ἐκεῖ, ὅπου ἔταξεν αὐτὸν ἡ θεία δικαιοσύνη. Κατωτέρω δὲ ὁ αὐτὸς Ἀβραάμ θέλων ν' ἀποδείξῃ οὐ μόνον ἀδύνατον τὴν εἰς τὸν κόσμον ἐπάνοδον τῶν νεκρῶν, ἀλλὰ καὶ ἀνωφελῆ πρὸς σωτηρίαν τῶν ζώντων, οἵτινες μόνον πρὸς τοῦτο μέσα ἔχουσι τὰ παραγγέλματα τῆς θρησκείας, προσθέτει ἐν τῷ τέλει τοῦ αὐτοῦ ἐδάφίου·

“Εἰ Μωσέως καὶ τῶν Προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις τῶν νεκρῶν ἀναστῆ, πεισθήσονται”.

Τὰ ἐδάφια ταῦτα ἀρκοῦσι, νομίζομεν, ν' ἀποδείξωσι τὸν ἀμιγῆ τερατικῶν ρύπων χριστιανισμὸν πληρέστατα ἀποδεχόμενον τὸ ἀμετακίνητον τῶν νόμων τῆς φύσεως, οἵτινες τὴν πλάκα τοῦ τάφου σφραγίζουσιν ἀκραδάντως. Αἱ ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος ἐνεργηθεῖσαι νεκραναστάσεις οὐδ' ὅλως ἀντιβαίνουσι κατ' οὐσίαν εἰς τὸν θεμελιώδη τοῦτον νόμον· διότι καὶ ἐν αὐταῖς παρατηροῦμεν, ὅτι ψυχὴ, ἀπεκδυθεῖσα τὸ σῶμα, δὲν

(α) Κατὰ Λουκᾶν 1στ'. 26.

δύναται ἄλλως νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν, εἴμη μόνον ἀναλαμβάνουσα καὶ πάλιν τὸ ἐπίγειον αὐτῆς ἔνδυμα. Ἐπιπλέον ἡ τοιαύτη σαρκικὴ ἀνάστασις οὐδὲν ἔχει κοινὸν πρὸς τὰς μεσαιωνικὰς δραπετεύσεις ἀσωμάτων ψυχῶν, καὶ τὰς σήμερον ἀκόμη πιστευομένας παρὰ πολλῶν ἐπιφοιτήσεις πνευμάτων εἰς τὰ χεῖλη πινακίου ἢ τοὺς πόδας μαγνητισθείσης τραπέζης.

Ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ σκότει τῆς μεσαιωνικῆς ἀμαθείας δὲν ἔλειψαν ἐκ διαλειμάτων λογικώτεροι ὁπωσοῦν θεολόγοι διδάσκοντες, ὅτι οἱ τεθνεῶτες μένουσιν αἰωνίως ἐν τῇ ὀρισθείσῃ αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα των κατοικία· τὰ δὲ ὑπακούοντα εἰς τὰς ἐπικλήσεις τῶν μάγων φαντάσματα οὐδὲν ἄλλο ἦσαν, εἴμη αὐτὸς ὁ Διάβολος, ὅστις ἐλάμβανε κατ' ἀρέσκειαν τὴν μορφήν οἰουδήποτε προσκαλουμένου νεκροῦ, ἵνα ἐξαπατήσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν συνείδησιν τῶν ἀνθρώπων, παρέχων αὐτοῖς τὴν μικρὰν ἐλπίδα, ὅτι δύνανται τῇ βοηθείᾳ τῶν μαύρων πτερυγῶν του νὰ ὑπερβῶσι τὸ χάσμα, ὅπερ ἐστήριξεν ὁ θεὸς μεταξὺ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου. Οἱ ἱερεῖς οὗτοι λέγουσιν ἐν ἀλληγορικῇ γλώσσῃ τὰ αὐτὰ περίπου, ὅσα ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ἡ Ἐπιστήμη κηρύττουσι κατ' ἐκάστην ἄνευ περιφράσεων. Ἄν δὲ ὑποθέσωμεν, ὅτι, μεταχειριζόμενοι τὴν λέξιν Διάβολος ὡς ἀπλοῦν ῥητορικὸν σχῆμα, οὐδὲν ἄλλο ἐσκόπουν ἢ νὰ προσωποποιήσωσι δι' αὐτῆς τὴν μωρίαν καὶ τὴν σκοτοδίνην τοῦ νεκρομάντεως, ἀπατωμένου ὑπὸ τῶν φασμάτων τῆς νοσοῦσης κεφαλῆς του, τότε δυνάμεθα νὰ τείνωμεν ἀνευδοιάστως τὴν χεῖρα εἰς τοὺς καλοὺς τούτους θεολόγους, ἀναγορεύοντες αὐτοὺς ἀξιότους ὑπερμάχους τῆς προόδου καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Δυστυχῶς ὅμως ὁ Διάβολος, ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο κοσμοκράτωρ, εἶχεν, ὡς πάντες οἱ μεγάλοι βασιλεῖς, πληθὺν ἀνακτόρων. Ἐνησμενίζετο μὲν ἐνίοτε νὰ καταλύῃ ἐν τῇ

κεφαλῇ τῶν νεκρομάντεων, ἀλλὰ τὸ προσφιλέστερον αὐτοῦ ἐνδιαίτημα ἦτο ἡ συνείδησις τῶν κακῶν ἱερέων, οὓς παρεκίνει ν' ἀνανεῶσιν ἐν τοῖς τοῦ Ἰησοῦ ναοῖς τὰς ἀγυρτείας τῶν ἀρχαίων Ψυσιαστηρίων. Ἐὰν πάλιν φωσφορώδεις λάμπεις ἐπλανῶντο ὑπεράνω τοῦ ἔλους, αἱ λάμπεις αὗται ἦσαν αἱ λεγόμεναι ψυχαί, ὧν ἡ δίψα ἔπρεπε νὰ σβεσθῇ δι' ἡγιασμένου ὕδατος, τοῦ ὁποίου ἡ πώλησις ἐπέτρεπεν εἰς τὸν ἱερέα, μεθύοντα ἐν τοῖς παρὰ πάσῃ τότε Ἐκκλησίᾳ πεπηγμένοις καπηλείοις, ν' ἀνανεώσῃ τὸ εὐαγγελικὸν Ψαῦμα τῆς μετατροπῆς τοῦ ὕδατος εἰς οἶνον.

Ἄλλὰ ταῦτα ἦσαν, φαίνεται, τὰ ἐλάχιστα ἀμαρτήματα, ὧν οἱ νεκροὶ παρεῖχον ἀφορμὴν εἰς τοὺς ζῶντας. Κατὰ τοὺς ἀξιοπιστοτέρους τῶν χρονογράφων πλῆθος ἐγκλημάτων διεπράττοντο κατ' ἐκάστην ὑπὸ τῶν βρυκολάκων, ἢ τοῦλάχιστον ἀπεδίδοντο εἰς αὐτούς. Ἐληστεύοντο ταμεῖα, ἠτιμάζοντο γυναῖκες, ἐπυρπολοῦντο δάση, ἄνδρωποι εὕρισκοντο ἐν τῇ κλίνῃ των νεκροί, ἢ ἐξύπνου ἠκρωτηριασμένοι. Τὸ δὲ περιεργότερον εἶναι, ὅτι οἱ ἐκ τοῦ ἄλλου κόσμου οὔτοι κακοῦργοι μόνους τοὺς εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ κλήρου ὑποπεσόντας ἐκακοποιοῦν. Ἡ ἀποκλειστικότης αὕτη τῶν βρυκολάκων ἔδωκεν ἀφορμὴν πολλῶν λήρων καὶ τολμηρῶν ὑποθέσεων εἰς κακεντρεχεῖς τινὰς ἱστοριογράφους. Πρέπει ὅμως καὶ νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι, ἀφοῦ τὸ Εὐαγγέλιον ἀπαγορεύει ῥητῶς νὰ πιστεύωμεν εἰς βρυκόλακας, οἱ ταλαίπωροι ἱστορικοί, εὐαγγελικῶς σκεπτόμενοι, εἶχον καὶ ὀλίγον δίκαιον νὰ καταφεύγωσιν ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ των εἰς ὑποθέσεις. Ἄλλ' ἀφίνοντες ἕκαστον ὅπως βούλεται ν' ἀποφασίσῃ μεταξὺ ἱερέων καὶ Εὐαγγελίου, περιοριζόμεθα νὰ παραθέσωμεν ὡς ἀπλοῦν δείγμα τῆς κακοηθείας τῶν τότε βρυκολάκων τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἀρχιερέως Οὔδου, ἣν

μέχρι σήμερον διηγοῦνται μετὰ φρίκης οἱ κάτοικοι τῆς Σαξωνίας.

Ὁ καλὸς οὗτος ἐπίσκοπος τοῦ Μαγδεβούργου ἦτο πρᾶος, ἐλεήμων, σώφρων, πολυμαθής, ἀληθῆς ποιμὴν, ἢ μᾶλλον πατὴρ τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ τέκνων. Ἀλλὰ πάντα τὰ προτερήματα ταῦτα ἠσχημίζοντο ὑπὸ φοβεροῦ τινος δι' ἱερέα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐλαττώματος. Ὁ Οὔδος μὴ ἀρκούμενος ν' ἀσκῆ ὁ ἴδιος πάσας τὰς χριστιανικὰς ἀρετάς, ἀπῆτει τὴν ἄσκησιν αὐτῶν καὶ παρὰ τῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς του βασσοφόρων. Βλέπων δὲ μετὰ λύπης εἰς οἶον βόρβορον κακοηθείας ἐκυλίετο ὁ τότε κληρὸς, διενοήσῃ νὰ μεταχειρισθῆ κατὰ μίμησιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τὸν γάμον ὡς ἀντιφάρμακον κατὰ τῆς ἀκολασίας τῶν κληρικῶν. Ἀρχόμενος λοιπὸν ἀπὸ ἑαυτοῦ τῆς μεταρρυθμίσεως, ὁ καλὸς Ἀρχιερεὺς καίτοι ἐβδομηκοντούτης ἤδη, καὶ καταβεβλημέμενος ὑπὸ τῆς σκληραγωγίας καὶ τῆς μελέτης, ἐξήγαγεν ἐκ γειτονικοῦ μοναστηρίου ὁμηλικά τινα σχεδὸν ἡγουμένην, ἣν ἐνυμφεύσῃ δημοσίᾳ, προτρέπων τοὺς μὴ δυναμένους νὰ τηρήσωσι τὴν ἀγνότητα εἰς μίμησιν τοῦ παραδείγματός του. Ἡ προαίρεσις τοῦ γέροντος Ἐπισκόπου ἦτο ἴσως καλή, ἀλλ' ἡ ὥρα τῆς μεταρρυθμίσεως δὲν εἶχε σημάνει ἀκόμη ὥστε σκώμματα μόνον καὶ μίση ἐπεσώρευσε κατὰ τῆς πολιᾶς κεφαλῆς του ὁ πρόδρομος οὗτος τοῦ Δουδῆρου ἐκ μέρους τῶν ἱερέων, προτιμώντων νὰ καταπατῶσι κατ' ἐκάστην τὴν ἐβδόμην ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ μᾶλλον ἢ νὰ παραβῶσι τοὺς κανόνας τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τοιαύτην εὐρίσκοντο τὰ πράγματα κατάστασιν, ὅτε πρῶταν τινὰ ὁ Ἀρχιερεὺς Οὔδος εὐρέσῃ νεκρὸς ἐν μέσῳ τοῦ νάρθηκος τῆς μητροπόλεως. Ἡ ἀποκεκομμένη κεφαλὴ ἐμόρφασεν ἐντὸς ἔλους πεπηγμένου αἵματος, τὸ δὲ σῶμα ἐκαλύπτετο

διὰ μόνου τοῦ νυκτικοῦ χιτῶνος. Ὁ Ἐπίσκοπος ἀρπαγείς προφανῶς ἀπὸ τῆς κλίνης του, εἶχε μετακομισθῆ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπου ἐκαροτομήθη. Ἀλλὰ τίνες ἦσαν οἱ δήμιοι, ἢ μᾶλλον οἱ δολοφόνοι; Ἡ ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ Ἐπισκόπου κοιμωμένη γυνὴ διηγήθη τρέμουσα, ὅτι, μεσοῦσης ἤδη τῆς νυκτὸς, ἀφυπνίσθη ὑπὸ ἀπαισίας τινὸς φωνῆς ψαλμωδούσης

Cessa de ludo

Satis ludisti Udo (α),

Εἶτα, ἀνοιχθείσης τῆς θύρας, εἰσώρμησαν εἰς τὸν κοιτῶνα μαῦραί τινες μορφαί, αἵτινες ἀρπάσασαι τὸν Ἐπίσκοπον ἐκ τῆς κλίνης, ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ δὲ γυνὴ ἐλειποθύμησε. —

Ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ ἐφιλοξενεῖτο τότε ἐφημέριός τις ὀνόματι Φρειδερίκος, ὅστις ἐπεδίωκε δι' ἀσκητικῆς διαίτης τὸν τίτλον τοῦ ἁγίου. Ὁ ἱερεὺς οὗτος εἶχε διέλθει τὴν ἀποφράδα ἐκείνην νύκτα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, δεόμενος τῷ ὑψίστῳ νὰ ἐκδιώξῃ τοὺς δαίμονας, τὰς προοδευτικὰς δηλαδὴ ιδέας, αἵτινες κατ εἶχον τὸν Οὐδὸν. Ὁ ναὸς ἦτο ἔρημος, ἡ νύξ ἀσέληνος, καὶ ὁ πτωχὸς ἐφημέριος ἔτρεμεν ἐν τῷ σκότει, ὅτε φοβεραὶ κραυγαὶ μετὰ θρήνων μεμιγμέναι ἀντήχησαν ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξελθὼν μετ' ὀλίγον ἀνὴρ λευχείμων καὶ πελωρίους πτέρυγας φέρων ἐπὶ τῶν νότων ἔσπευσε ν' ἀνάψῃ τὰ κηρία τοῦ θυσιαστηρίου. Ὁ Φρειδερίκος εἶδε τότε ἄνθρωπον ἡμίγυμνον, τὸν ὁποῖον δαιμονόσχημα φάσματα ἐκράτουν δεδεμένον· ἀλλ' ἡ προσοχὴ αὐτοῦ προσηλώθη καὶ πάλιν εἰς τὴν θύραν τοῦ σκευοφυλακίου, δι' ἧς εἰσήρχετο πρωτοφανῆς καὶ καταπληκτικὴ τις λιτανεία.

(α) Παῦσε διασκεδάζων, Οὐδε! ἱκανῶς διεσκέδασας ἤδη.

Ἐπὶ κεφαλῆς ἐβάδιζον οἱ ἅγιοι προστάται τῆς Μαγδεβουργείου ἐκκλησίας, διακρινόμενοι ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς παραδόσεως ἀποδιδομένων αὐτοῖς παρασήμων· μετὰ τούτους εἰσῆλθον ἄγγελοι λευκοφόροι, ἡγούμενοι γυναικός, ἣν ἐκ τοῦ χρυσοῦ στεφάνου καὶ τοῦ κυανοῦ πέπλου πᾶς τις ἠδύνατο εὐκόλως νὰ γνωρίσῃ ὡς τὴν Παναγίαν. Τούτοις εἶποντο ἕτεροι ἄγγελοι ἐνδεδυμένοι ἐρυθρομέλανας μανδύας, ἐν οἷς διεκρίνετο ὁ ἅγ. Μιχαήλ, πάλλων τὴν πλατυσίδηρον βρομφαίαν του. Τελευταῖος δὲ εἰσῆλθεν ἐν μέσῳ κηροφόρων ἀνὴρ φέρων ἀκάνθινον στέφανον καὶ βαρὺν ἐπὶ τῶν ὤμων σταυρόν. Ἄπας ὁ ὑπεράνδρωπος οὗτος κλῆρος ἐτοποῦετήθη ἐπὶ τῶν στασιδίων· ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἐκεῖνος τοῦλάχιστον, ὅστις ἔφερε τὰ ἐμβλήματα τοῦ Γολγοθᾶ, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ θρόνου. Οἱ δαίμονες ἤρχισαν τότε κατηγοροῦντες τὸν Ἐπίσκοπον, οὗ καὶ αὐτὸ τὸ στόμα ἐκράτουν στερεῶς δεδεμένον. Ὁ κατηγορούμενος, προσκληθεὶς ν' ἀπολογηθῆ, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπαντήσῃ οὐδὲ γρῦ, εἴτε συναισθανόμενος τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν του, εἴτε στενοχωρούμενος ὑπὸ τοῦ φιμώτρου. Ἡ εὐσπλαγχνος Παναγία ἐπειράθη τότε νὰ μεσιτεύσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ, γονυπετήσασα πρὸ τοῦ Σωτῆρος· ἀλλ' ὅτε ἤκουσεν ὁποῖον ἀσελγείας τέρας ἦτο ὁ γέρων Ἐπίσκοπος, τολμήσας νὰ νυμφευθῆ γυναῖκα μεμνηστευμένην τῷ υἱῷ της, εὐθὺς ἀπесύρθη ἢ νεοτόκος, καλύπτουσα διὰ τῶν χειρῶν τὸ ἐρυθρὸν ὑπὸ τῆς αἰδοῦς πρόσωπόν της. Ὁ Ἰησοῦς ἔνευσε τότε τῷ Ἀγγέλῳ Μιχαήλ, τοῦ ὁποίου ἡ μάχαιρα ἤστραψε καὶ κατέπεσε· εἶτα δὲ ἐσβέσθησαν αἱ λαμπάδες, καὶ τὸ πᾶν ἠφανίσθη ἐν τῷ σκότει.

Ὁ ἄφωνος μάρτυς τῆς σκηνῆς ταύτης, νομίζων ὅτι ἠπάτατο ὑπὸ ὀπτασίας νυκτερινῆς, προεχώρησε μετὰ δειλίας πρὸς τὸ θυσιαστήριον, ἀλλὰ προσκόψας κατ' ἀψύχου ὄγκου κατε-

λήφθη ὑπὸ τρόμου, καὶ ἔτρεξε δρομαίως νὰ κλεισθῆ ἔν τῷ κελίῳ του. Τὴν δὲ ἐπιούσαν οἱ ὑπηρέται τῆς ἐκκλησίας εὔρον παρὰ τοὺς πόδας τοῦ θυσιαστηρίου τὸ ἀκέφαλον σῶμα τοῦ Ἐπισκόπου. Τὸ κατηραμένον λείψανον ἐρρίφθη εἰς τοὺς λύκους, καὶ αἱ αἰμοβαφεῖς πλάκες ἀφέθησαν ἀσπόγγιστοι, καλυφθεῖσαι μόνον διὰ μικροῦ τάπητος. Κατὰ πᾶσαν δ' ἔκτοτε χειροτονίαν ἕκαστος νέος ἐπίσκοπος Μαγδεβούργου ἐφέρετο ἐκεῖ ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ συνηγμένου κλήρου, καὶ, ἀφαιρουμένου τοῦ τάπητος, ἐδεικνύοντο αὐτῷ τὰ ἐρυθρὰ ἴχνη τῆς τιμωρίας τοῦ Ἱεροσύλου.

Τὴν ἱστορίαν ταύτην ἐξελεξάμην μεταξὺ μυρίων τοιούτων, ὧν βρίζουσιν οἱ χρονογράφοι καὶ τὰ μεσαιωνικὰ συναξάρια, ὡς ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἀποδεικνύουσιν οὐ μόνον εἰς ποῖον βαθμὸν ἐξαχρειώσεως ἔφθασεν ὁ τότε κλήρος, ἀλλὰ καὶ πόσον συγγενεύει μετὰ τῆς ἀσεβείας ἢ δεισιδαιμονίας οὐδὲν τῷ ὄντι βδελυρότερον καὶ ἐνταύτῳ ἀσεβέστερον τῆς εἰς τὸν Ἰησοῦν ἀποδιδομένης ταύτης δολοφονίας. "Ἄν τὸ χάσμα τὸ χωρίζον ἡμᾶς ἀπὸ τῶν νεκρῶν δὲν ἦτο ἀνυπέρβατον, ἂν αὐτὸς ὁ Σωτὴρ ἠδύνατο, δίχως νὰ διαταράξῃ τοὺς κειμένους νόμους, νὰ ἐπανέρχῃται πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ ἄλλην μορφήν, πλὴν τῆς μεταλήψεως, ἀντὶ τοῦ Οὕδου βεβαίως ἤθελε πατάξῃ τοὺς αὐτουργοὺς τῆς αἰσχροῦς ἐκείνης κωμωδίας, τὸν δὲ δυστυχῆ Ἐπίσκοπον ἤθελεν ἀνεγείρει, λέγων αὐτῷ ὡς τῇ μοιχαλίδι "ὑπάγε καὶ μηκέτι ἀμάρτανε". "Ἄν τὰ ἐν οὐρανῷ μακάρια πνεύματα ἐδύναντο νὰ ὀπλισθῶσι δι' αἰσθητῆς ῥομφαίας πρὸς τιμωρίαν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς κακουργούντων, οὔτε οἱ Ἱερεξετασταὶ ἤθελον προφθάσει τοσοῦτους νὰ καύσωσιν ἀνθρώπους, οὔτε ἡ Ἁγία Εἰρήνη νὰ τυφλώσῃ τὸν υἱόν, οὐδ' ὁ Ἀλέξανδρος Βοργίας

νά φαρμακεύσῃ τοὺς ὑπηκόους του διὰ τοῦ ἄρτου τῆς
Εὐχαριστίας. Ἄλλὰ τὸ θανατόνειν δέδοται εἰς μόνους τοὺς
ἄνθρωπους, τὰς νόσους καὶ τὸ γῆρας. Ὁ δὲ Θεὸς εἶναι μόνῃς
τῆς ζωῆς ὁ ὑπέρτατος διανομεύς, καὶ οὔτε εἰς τοὺς ἀγγέλους
ἐπιτάσσει ἔργα δημίων, οὔτε παρὰ τῶν ἱερέων του ἀπαιτεῖ
νά στέλλωσιν ἄνθρωπους εἰς τὴν κόλασιν δι' ἀναθεμάτων.

Ε. Δ. Ροΐδης.